

Sygn. akt III Ca 2042/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2016 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółki jawnej we W.

przeciwko S. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 4 września 2015 r., sygn. akt I C 2759/14 upr.

oddala apelację.

SSO Barbara Braziewicz

(...)

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 września 2015r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółki jawnej we W. przeciwko S. S. o zapłatę 1910,39zł.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że powód w dniu 21 stycznia 2014 r. sporządził upomnienie adresowane do pozwanego, w dniu 3 lutego 2014 r. – wezwanie do zapłaty. W dniu 7 stycznia 2015 r. powód sporządził potwierdzenie dokonania przelewu.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dokumenty, przywołane w uzasadnieniu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo podlegało oddaleniu, z uwagi na brak wykazania po myśli art. 6 k.c. istnienia zobowiązania w stosunku do pozwanej.

Strony zawarły umowę pożyczki, uregulowaną w art. 720 k.c. oraz w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Wskazać tutaj należy, że podstawę rozstrzygnięcia Sądu stanowi zawsze całokształt przedstawionego przez strony materiału dowodowego. Jest to konsekwencja przepisu art. 6 (...) "[http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=\(...\)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=\(...\)](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=(...)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=(...))".c., według którego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne oraz z art. 232 (...) "[http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=\(...\)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=\(...\)](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=(...)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=(...))".p.c., który wskazuje, że to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ocena przedłożonych dowodów pozostawiona jest przy tym swobodzie Sądu – Sąd dokonuje bowiem oceny według własnego przekonania, na podstawie

wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 (...) "[http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= \(...\)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= \(...\)](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= (...)http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= (...))".p.c.).

Zatem na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania okoliczności faktycznych uzasadniających zasądzenie na jej rzecz dochodzonej kwoty (art. 6 k.c.). Obowiązku temu, w ocenie Sądu, strona powodowa nie sprostała. Powód nie przedłożył umowy pożyczki zawartej na piśmie w dniu 29 sierpnia 2013 r., na którą powoływał się w pozwie. Nie przedłożył również jakichkolwiek innych dokumentów, z których można by było odtworzyć treść stosunku prawnego oraz wysokość zobowiązania. Za taki dowód nie może być uznane potwierdzenie dokonania przelewu, które jako dokument prywatny stanowiło wyłącznie dowód tego, że określona osoba złożyła oświadczenia o zaprezentowanej treści. Nie wiadomo przy tym kiedy i w jakiej wysokości nominalnej powstało zobowiązanie pozwanego i z jakiego tytułu zostało naliczone. Nie wiadomo też za jaki okres i według jakiej stopy procentowej powód naliczył odsetki. Nie sposób też ustalić, czy naliczenia dokonane zostały zgodnie z umową (przy założeniu jej istnienia) łączącą strony. Tym samym powód nie wykazał istnienia podstawy stosunku cywilnoprawnego. Podkreślić należy, iż strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, mimo wezwania do złożenia dowodów wskazanych w pozwie pod rygorem skutków prawnych z art. 233 § 2 k.p.c., nie złożyła jakichkolwiek dowodów na okoliczność istnienia zobowiązania pozwanego.

W przypadku nie podjęcia obrony przez pozwanego stosownie do art. 339 § 2 k.p.c. w którym określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego, sąd - jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości - zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m.in. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094).

W konsekwencji roszczenie powoda jako nie udowodnione podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, skarżąc orzeczenie w całości. Powódka podniosła zarzuty naruszenia przez Sąd przepisów postępowania, tj. art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i odmowę przyznania za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie oraz załączonych do pozwu pismach procesowych, podczas gdy domniemanie prawdziwości przywołanych przez powoda twierdzeń o okolicznościach faktycznych może być obalone jedynie wówczas, jeżeli okoliczności te budzą uzasadnione wątpliwości, która to przesłanka nie została spełniona w sprawie; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu, tj. faktu zawarcia przez pozwanego z powodem umowy pożyczki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12.05.2011r. kredycie konsumenckim jako przepisów *lex specialis* wobec art. 720 - 724 k.c. oraz warunków związanych z całkowitą kwotą pożyczki oraz całkowitym kosztem pożyczki, a także pozostałymi jej warunkami, które dotyczyły warunków i wysokości spłaty pożyczki; art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że powód nie wskazał faktów i dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń, podczas gdy powódka przedstawiła dowody na okoliczność udzielenia pożyczki pozwanemu i braku zwrotu pożyczki w terminie umówionym; oraz zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego tj. art. 720 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że strony zawarły umowę pożyczki w świetle przepisów kodeksu cywilnego. W oparciu o powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie roszczenia na jej rzecz zgodnie z żądaniem pozwu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji w celu przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego, ponadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W uzasadnieniu skarżący podniósł argumentację na poparcie podniesionych zarzutów. Wskazano między innymi na to, że za prawdziwe winny zostać uznane wszelkie twierdzenia o okolicznościach faktycznych, potoczone w pozwie lub pismach procesowych, albowiem domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c. zostaje wyłączone jedynie, gdy przytoczone okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości albo zostały podane w celu obejścia prawa. W dalszej kolejności wskazano, że w niniejszej sprawie winno stosować się przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, które stanowią *lex*

specjalis wobec regulacji zawartych w k.c. Za dowód zawarcia umowy, zdaniem powódki, należy uznać potwierdzenie wykonania przelewu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok należy uznać za trafny. Powołane w apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego są chybione.

Sąd Okręgowy zasadniczo podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania. Ustalenia te bowiem znajdują oparcie w rodzaju zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zaoferowanego w sprawie przez powódkę, a w istocie w jego braku. Zasadnie przyjął Sąd meriti, iż powódka nie przedstawiła dostatecznych dowodów na potwierdzenie zasadności dochodzonego roszczenia. Przedstawione przez nią wydruki różnych nie uwierzytelnionych w sposób prawidłowy dokumentów nie mogły i nie stanowiły dowodów w sprawie. Sąd meriti ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., trafnie przyjmując, iż czyniąc ustalenia i orzekając w sprawie nie mógł oprzeć się na zaoferowanych przez powódkę dowodach. Wnioski wywiedzione w sprawie przez Sąd meriti są logiczne i ściśle związane z wartością dowodową zaoferowanych przez powódkę dowodów. Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że skarżąca nie postawiła skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art. 232 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., bowiem nie wykazała, iż Sąd Rejonowy, dopuścił się błędu logicznego w dokonanej ocenie okoliczności wziętych za podstawę wydanego orzeczenia i istotnych dla jej rozstrzygnięcia, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

W niniejszej sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego, gdyż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 339 § 1 k.p.c. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powódki dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego - domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powódki nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Zatem wówczas gdy zasadnie wydaje się, iż twierdzenia pozwu np. nie odpowiadają w pełni rzeczywistości, czy też wskazują na bezzasadność dochodzonego roszczenia, to koniecznym jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w sprawie. Jednocześnie zaś wymaga podkreślenia, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Wprowadzone przez przepis art. 339 § 2 k.p.c. swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego; stanowisko takie ugruntowane jest zarówno w doktrynie, jak i judykaturze (zob. np. wyrok SN z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30, zob. też ost. wyrok SA w Katowicach z dnia 10.09.2013r. IACa 494/13, LEX nr 1378705). Zatem Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo.

Zatem wobec tego, iż w ocenie Sądu Rejonowego zachodziły okoliczności wskazane w art. 339 § 2 k.p.c., uniemożliwiające przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powódki o okolicznościach sprawy, Sąd ten przed rozstrzygnięciem sprawy przeprowadził postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości co do faktów. Także rozważył, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powódki uzasadniały żądanie pozwu i ostatecznie doszedł do wniosku, iż nie dawały one podstaw do uwzględnienia żądania

pozwu, co skutkowało oddaleniem powództwa. Zatem, z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał za chybiony zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 339 § 2 k.p.c.

Ponadto w świetle art. 230 k.p.c. Sąd bez dostatecznego uzasadnienia, nie może przyjmować za prawdziwe twierdzeń strony, którym strona przeciwna wyraźnie nie zaprzeczyła. Sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę wynik całej rozprawy (por. np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090). Równocześnie samo milczenie jednej ze stron co do twierdzeń strony przeciwnej nie może stanowić podstawy do uznania faktów za przyznane (por. wyrok SN z dnia 17 lutego 1975 r., II CR 719/74, LEX nr 7661).

Za chybiony także należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. Obowiązek wykazania dowodów obciąża przede wszystkim strony. Jednocześnie rzeczywistego znaczenia nabierają obecnie reguły rozkładu ciężaru dowodu, wynikające z art. 6 k.c. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c. - zob. orzeczenie S.N. z 17 grudnia 1996r., I CKU 45/96 OSNC 1997, nr 6-7, poz. 75). Prawidłowe postawienie niniejszego zarzutu wymaga wykazania przez skarżącą tego, że Sąd pierwszej instancji błędnie przerzucił ciężar dowodu na stronę, która z danych faktów skutków prawnych nie wywodzi i to od niej niezasadnie wymagał przedkładania dowodów w sprawie. W niniejszej sprawie rację ma Sąd meriti, iż to rzeczą powódki było udowodnienie i wykazanie stosownymi środkami dowodowymi faktu zawarcia umowy pożyczki pomiędzy stronami, określonej treści, przekazania pozwanemu przez powódkę określonej umowy kwoty, wykazania tego, że kwota ta stała się wymagalna oraz ewentualnie tego jaka jej część została spłacona i kiedy, także w jaki sposób i za jaki okres czasu zostały naliczone odsetki. Tymczasem powódka nie wykazała żadnych z powyższych okoliczności, zatem faktycznie z powinności wynikającej z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. się nie wywiązała.

Tym samym, wbrew zarzutom apelacji, Sąd Rejonowy trafnie ocenił, iż z uwagi na zaoferowany przez powódkę w toku sprawy niewystarczający materiał dowodowy, brak było podstaw do poczynienia definitywnych ustaleń co do uznania zasadności wysokości dochodzonego przez nią roszczenia. Przy czym jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, to na powódce ciążył powyższy obowiązek, z którego ta się nie wywiązała (art. 6 k.c.).

Wobec niemożności poczynienia w niniejszej sprawie żadnych definitywnych ustaleń, to Sąd Okręgowy uznał za niecelowe wypowiedanie się odnośnie podniesionego zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 720 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Niemożliwym w tym zakresie jest zajęcie stanowczego stanowiska, skoro powódka nie wykazała ani faktu zawarcia, ani też treści łączącej strony umowy. Z tych względów także zarzut dotyczący naruszenia prawa materialnego należało uznać za chybiony

Ponadto zarzuty podniesione w apelacji mają w ocenie Sądu Okręgowego przede wszystkim charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania właściwej oceny i ustaleń Sądu pierwszej instancji, przeciwstawiając im własne oceny i wnioski, które w żadnym razie nie mogą podważyć trafności rozstrzygnięcia i argumentacji Sądu Rejonowego.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powódki nie zasługiwały na uwzględnienie. Powódka nie udowodniła istnienia długu. W efekcie nie udowodniła faktu, iż jest wierzycielem, co wyłączało możliwość zasądzenia na jej rzecz kwoty dochodzonej pozewem od pozwanego. W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo trafnie zostało przez Sąd Rejonowy oddalone.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c., apelację powódki oddalono jako bezzasadną.

SSO Barbara Braziewicz